

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdajah ob torkih, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdaja izhaja ob 6. uri zjutraj, večerna pa ob 7. uri večer. — Obojno izdaje stane: za jeden mesec . f. — 20, izven Avstrije f. 1,40 za tri mesece . f. — 60, za pol leta . f. — 120, za leto . f. — 240. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 22 vč., izven Trsta po 23 vč. Sobotno večerno izdajo v Trstu 4 vč., izven Trsta 5 vč.

Oglasi se računajo po tarifi v petifu; za naslov z dobelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega ena vrstica. Poslana, osmrtnica in javnozborna, da- maži oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uradno: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravitelja ulica Malina pi- celo št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

„Edinosti je moč.“

Pogled v minolost in nauk, ki ga moramo crpiti iz iste.

V svoji večerajšnji seji je vsprejela posl. zbornica z veliko večino ves proračun v III. branju in s tem je tudi definitivno vsprejeta ona po svoji naravi in svojem bistvu sicer malenkostna, a po zaslugi narodne nestrpnosti nemških liberalcev in nacionalcev toli razpita postavka o celjskem gimnaziju. In ravno ta okolnost, da so iz nedolžne kulturne potrebe napravili važno državno vprašanje, je povzročila, da smemo letošnje zasedanje državnega zbora prištevati najzanimivejšim dobam našega ustavnega življenja.

Dogodki od onega dne, ko se je porušilo ministerstvo Taaffe-ovo — v oktobru 1893. — pa do današnjega dne značijo po našem trdnem uverjenju visok mejnik med minolostjo in bodočnostjo, kajti v tej dobi zbi- strili so se dokaj pojmi o bistvu, nakanah in vrednosti naših parlamentarnih skupin za državo. Še bode trajalo nekoliko časa, dokler se popolnoma zbiti naše obzorje, ali naj- gosteje megle so se že razpršile in posijal je že žarek svetlobe na pozorišče, da more vsakdo soditi o strankah in posamičnih osebah tako, kakor zaslužijo.

Danes ve in vidi vsakdo, kje so prija- telji tej državi, ki žele, da bi se ista razvi- jala v duhu nje postanka, v duhu jednako- pravnosti in enakoveljavnosti vseh narodov in dežel; na drugi strani pa je tudi jasno sedaj, kje so oni, ki ne žele dobro tej državi, ker jej ne privoščijo tega, na kar se ista more in mora opirati v prvi vrsti — za- dovoljnosti vseh nje delov, ozi- roma narodov in posamičnih stanov.

Vsa doba vladanja koalicije je bila dragocena šola avstrijskim državnikom. V tej dobi se je razkrilo vse drzno sleparstvo nemškoliberalne stranke, potegnena je krinka raz obraz onim, ki so predržno nazivali sami sebe „državno stranko“, ki pa v resnici niso nič drugega nego drzna klika, sledeča naj- gršim nagonom: nasilstvu in sebičnosti. Ta klika ni nikdar mislila na državo, ampak vedno le na-se in svoje ljubljence. Frivolna je bila dovelj, da si je nadevala krinko lo- jalnosti in da je vzvišeni pojem o državni ideji zlorabljala za svoje strankarske namene, koji nameni pa so bili vsikdar identični z osebnimi koristmi malega števila

izvoljenih ljudi. In to sleparstvo jej je iz- borno vsevalo do današnjih dni. Se svojim bogatim novinarskim aparatom delala je „javno menenje“ po svojem ukusu in svojih speci- jalnih potrebah in se svojimi, peklensko pre- metenostjo uprizorjenimi demonstracijami im- ponovala je tudi na vzgoraj.

Nikdo naj nam ne poreče, da pretirujemo. Za nas govore dejstva, ki smo jih vestno beležili v novejših časih. Navedemo naj le par dejstev od oktobra leta 1893. pa do danes in takoj mora biti jasno vsakomur, da je smatrati nemškoliberalno in z isto spojeno laškoliberalno stranko pravo nesrečo za dr- žavo. Pravim fanatizmom se je ta stranka upirala vsemu, kar bi moglo dovesti do sprave med narodi in do vsaj približnega zadovo- ljenja posamičnih stanov.

Danes je javna tajnost, da gojé na onem mestu, kjer je naravno, najbolj razvit zmisel za želje ljudstva, za potrebe države in osi- guranje nje bodočnosti, pristréno željo, da se naš zastareli in na vse strani krivični volilni zistem preosnuje tako, da pridejo do pri- merne veljave tudi oni široki, sicer siromašni ali za obstanek človeške družbe neizogobno potrebni sloji ljudstva, ki so stali do sedaj izven okvirja političskih pravic. Ta želja krone je danes, kakor rečeno, javna taj- nost, iz česar sledi, da je bil grof Taaffe le vršitelj Najvišje volje, ko je v oktobru leta 1893 predložil zbornici svoj načrt za volilno preosnovo. Na najvišjem mestu žele torej, da se odpravi stara krivica; s to željo soglašala vse javno menenje, v kolikor isto ni zatrla v svojih srcih zadnja sled čuta pra- vičnosti; med dotičniki, ki so trpeli krivico do sedaj, narašča ogorčenost od dne do dne in na tako vznemirljiv način, da sili do resnega premišljevanja vsakogar, ki si je ohranil le količjak ljubezni do te države in skrbi za njo srečno bodočnost. To so gotovo toli tehtni pojavi, da se pred istimi morajo umakniti vsi strankarski pomisleki in kdor postavlja svoje strankarske, ali stanovske, ali celo zasebne koristi nad te pomisleke, ta je povedal, da mu ni marja za državo, da je torej neprijatelj iste.

S tem smo utemeljili svojo sodbo o la- žiliberalcih: oni so se uprili volji krone in srdito so strmoglavili onega, ki je bil poklican, da izvrši najvišjo voljo, soglasujočo z duhom sedanjega časa, s potrebami države, se skrbjo za bodočnost iste, se zakoni pravičnosti in

človekoljubja. Pokazali so, da lažiliberalna sebičnost je tolika, da ne more utihniti niti pred prestolom. Taka stranka je sovraž- nica državi in sovražnica onim, ki se bore za političska prava in za političsko svobodo.

Nemškoliberalna stranka pa ni le so- vražnica onim, ki se še le bore za svoje vo- lilno pravo, ampak tudi onim, ki že imajo to pravo, v kolikor isti pripadajo malim davko- plačevalcem, torej veliki masi naroda. Po- močjo preosnove davkov hotela je odvzeti volilno pravo tako- zvanim petakarjem. Stranko pa, ki hoče v današnjih dneh krčiti političska prava, tako stranko smemo imenovati reakcionarno v najgrem pomenu te besede.

In kako je v vsej dobi koalicije apo- rabljala vsa mogoča sredstva strankarske in parlamentarne taktike, kako je intrigovala in spletkarila, da se le ni ganilo z mesta važno vprašanje volilne preosnove in da stojimo danes tam, kjer smo stali pred dvemi leti: da bode treba prijeti zopet za nit tam, kjer jo je spustil iz rok grof Taaffe. Nemško- liberalna stranka je torej glavna zapreka, da se naša država ne more razviti v zares liberalnem in modernem duhu.

Nemškoliberalna stranka pa je tudi so- vražnica gmočnega blagostanja širših mas, kajti velja jej velikokapitalisti- ško načelo, da morajo mnogi delati v to, da jeden dobro živi. Ko je bila zbornica — s pripomočjo Čehov in nekoaliranih Jugoslo- vanov — vsprejela zakon v varstvo neved- nega ljudstva pred sleparstvi pri kupčijah na obroke — s kojimi kupčijami se večinoma bavijo znani interesantni „trgovci“, — to je zavladalo razburjenje v lažiliberalnem taboru in vrtali in vrtali so tako dolgo, izkoristivši svoj veliki vpliv v koaliciji, da je gosposka zbornica odstrigla zakon, kar je bilo naj- boljšega na njem.

Slednjič je nemškoliberalna stranka sovražnica narodov v kulturnem pogledu. To nje nasprot- stvo smo občutili mi Slovani, odkar imamo ustavno življenje pri nas, toda ob celjskem vprašanju pokazala se je v vsej svoji nagoti: ne le nestrpno v narodnem pogledu, ampak tudi breznačajno, nezanesljivo in lažljivo, kot stranko, koji ni zaupati ni najmanje stvari, ker ne spoštuje svetosti dane besede.

Isto tako živo še danes prav krepko.

a) po Notranjskem, v Brkinih, na Krasu, na Tržaščini in v Bregih prelepe občeslo- vanske kratke končnice v glagolih v tretjej osobi množine n. pr. pastirji pasó črede, peki peko, pivci nagnó kupice, kope sena gore, travníci zelene, pisci pišo knjige, kupci kupujo goveda i. t. d.

b) po vsem Primorskem, po Notranjskem po Beneškem in celo po Koroskem in Sta- jerskem občeslovanska glagolska priponka *ei* na mestu priponke iz, n. pr. vignati, (iz- gnati), vigréd (spomlad), virezati (izrezati), vijesti se (die praxis vollenden), vinsti, vi- poditi, vidati i. t. d. — Ker so i glagolska ta preponka na *ei*, i glagolske kratke konč- nice, omenjene pod a, občeslovanske, lastne namreč vsem Slovanom na slovanskem jugu, severu in vztoku, ne mogó ino, nego toplo priporočati vsem našim p. n. književnikom i te kratke glagolske končnice i to glagolsko priponko na *ei*, da jih obudé k novemu življenju.

B.

A to vse, o čemer sem do sedaj p'sal, so same malenkosti, ki se polagoma vse iz- ravnaajo, čem prouče naši književniki globlje živo slovensko govorico in knjigo slovansko. Največo silo delajo danes skoraj vsi naši književniki divnemu našemu glagolu, ki je

Vse to, kar smo rekli o lažiliberalcih, so same notoriške, vsemu svetu poznane is- tine. Nauk pa, ki se nam vsiljuje iz vseh teh dejstev in dogodkov je le ta, da bi se zagrešil nad bo- bočnostjo države oni, ki bi po toli britkih skušnjah še kedaj- koli hotel pogajati se s tako stranko, ki nima ni zmisli ni srca za obstojne pogoje države, ki je nasprotnica spravi med na- rodi, ki je sovražnica nižjih stan- nov toli v političskem kolikor v gospodarskem pogledu in ki je v vsem svojem bistvu že tako demoralizovana, da jej ne gre vera na nobeno stran. Tako stranko treba držati v temnem ozadju. To naj si zapomnijo naši državniki; izvestni slovenski poslanci pa naj si zapomnijo, da stranka, ki je tako nizko padla v svojih nazorih o javni in političski morali, se ne „poboljša“ nikdar!

Tretji vsesokolski izlet v Prago.

(Dalje in konec.)

Popoldne ob 6. uri bila je v amfiteatru v razstavi predstava sokolskih jezdecov, ki so pod vodstvom brata Venduláka izvajali na konjih težke vaje, katerim je tisočero ob- činstvo navdušeno ploskalo.

Po produkciji jezdecov bil je v koncertni dvorani Sokolstvu na čast simfonični koncert pod vodstvom gosp. Kovačoviča. Ta kapela, sestojéča iz sedemdesetih konservatoristov, igrala je najtežje skladbe in posebno Smet- nove in Dvořakove z uprav — češko pre- ciznostjo in finim nuansiranjem. Kakor smo izvedeli, napravi ta orkester, ki bode imel težko para v Evropi po razstavi dobi umetniško potovanje po svetu. Slovenske So- kole, prikazavše se v loži, odkazani jim za ta koncert, pozdravilo je občinstvo jako sim- patično, a kapelnik počastil jih je v loži se svojim pohodom.

S tem končale so slavnosti tretjega so- kolskega shoda, katere ostanejo vsem udele- žencem, a posebno slovenskim Sokolom, ki so bili predmet tolikim ovacijam od strani če- skih Sokolov in češkega občinstva, v traj- nem spominu.

Omeniti je še na tem mestu, da so bili 1. julija opoldne vsi slovenski Sokoli gosti

moč in krasota, dika in slava svetega na- šega jezika. Grško latinski in zlasti nemški duh prodrl je po škodljivem svojem, vse nego tisoč letnem delovanju vsem nam tako silno v drob, mozeg in kosti, da gledamo iz nemščine kakor miši iz carevične (turske) moke in da nemoremo več pojmiti prave razlike ni med dovršnim, nedovršnim in po- navljavnim našim glagolom, ni med minolim, sedajnim in bodočim časom. In vendarle je raba našega glagola tako priprosta, tako jedno- stavna, da priprostejša in jednostavnejša biti ne more, se ve da za onega, ki pozna uže v užesu svojem razliko med dovršnim, ne- dovršnim in ponavljavnim glagolom, kar je za vsacega našega pisca neobhodimo, ali conditio sine qua non. Mi Slovenci smo sicer mala, a vendar še krepka veja na veleko- šatem slovanskem drevesu, in kakor dobivajo druga slovanska plemena, dobivamo tudi mi življenske svoje soke iz enega in istega slo- vanskega drevesa. Kar raste iz tega dre- vesa drugim slovanskim plemenom, raste tudi nam, kar stoji (velja) pri njih, stoji tudi pri nas in zlasti je glagol pri vseh slovanskih plemenih po svojem pomenu, po svojej ka- kovosti in obliki in po spreganji svojem brezi bitstvenih razlik, skoraj čisto jednak. Evo nam vseslovanske te resnice!

(Dalje v prih. sobotni števi.)

PODLISTEK.

2

Čuvajmo svoje prastarine.

(Dalje.)

Zaradi književne vzajemnosti med nami in Hrvati uvedli smo na podlagi staroslo- venščine v samostavnih moškega in žen- skega spola na mestu starih naših končnic na: *am*, *ah* in *ami*, one na *om*, *ih* in dolgi i n. pr. junakom izročí oróžje, v oblakih počíva sreča in nesreča, z junaki je prišel domu i. t. d.; ker so nas pa oni med tem pustili na cedilu uvedenjem srbskih (stokav- skih) končnic: na *ima* in *ama* v dajavniku, mestniku in druživniku množine n. pr. juna- cima izručí oružje, u oblacima počíva srieča i nesrieča, s junacima došao je knúci, ženama daj preslicu, na planinama je divno, sa dje vojka je plesao i. t. d., ne more nas v tem oziru prav nič več vezati na nje, in najpametnejše bi bilo, da se začnemo z nova služiti starih svojih oblik, ki so ne samo naše, nego tako da rečem, skoraj obče slovanske. Vsaj naši slovničarji naj bi se otresli svoje tesnosrčnosti in naj bi jasno in določno povedali, da živé na Slovenskem prav krepko vse te končnice, katerih mi ob to ni v govoru, ni v knjigi zavrgavati ne smemo.

Pisali smo nekdanj v sklanjatvi zaimen in prilogov v rodilniku in tožilniku končnice: *iga*, v dajavniku: *ima*, v mestniku pa: *im*, a danes nam v obče služe končnice: *ega*, *emu* in *im*, kakor slovo na malem Stajerji, na Českem in Poljskem n. pr. videl sem le- pega junaka, dal sem lepemu junaku, bil sem pri lepem junaku, hodil sem z lepim ju- nakom. Hrvaškim (v zagrebškej, varaždins- kej in križevskej županiji), ogerskim in štajerskim Slovincem rabe pa še danes končnice: *oga*, *omu* in *om* n. pr. videl sem dobroga junaka Janka, dal sem dobromu junaku piti, bil sem pri dobrom junaku i. t. d. Ker niso neznane te končnice ni drugim Slovincem, govorečim n. pr. še danes: tomu človeku sem dal moke, pri tom človeku sem živel, koga si videl? komu si dal, s kom si hodil? — ne bil bi prav nobeden greh ne, ako bi nam rabile sploh tudi te končnice, kakor nam rabi lepa končnica: *oj* v orodniku in druživniku jednine v samo- stavnih moškega in ženskega spola na *a* in ki zveni lepo zlasti tedaj, kedar raz- ločujemo orodnik od toživnika in kedar pi- šemo orodnik brezi predloga s ali z, n. pr. svojoj rokój ga je blagoslovil in lopatoj zemlje na njega vrgeč, — kajti tako bi se v resnici približali Hrvatom in Srbom, Bolgarjem in Ruskim, ki so nam po jeziku najbližji.

rodoljubnega znanega češkega gostilničarja gosp. Pecolda, ki ima lepo pivarno v razstavi in ki jim je napravil okusen obed. Na večer istega dne bili so slovenski Sokoli gostje Josipa Socharke, gostilničarja na Tyn-u številka 642—1.

Dne 2. julija zvečer pa povabil je rodoljub brat Antonin Chmel, posestnik na Kraljevskih vinohradih in tovarnar za okajeno meso, Francoze in še v Pragi zaostale Slovence in Hrvate na večerjo v svojo vilo, kjer se je razvila domača, prijateljska in neprisiljena zabava. Pred večerjo izročila je okoli 8 letna hčerka gospodarja Francozom s češkim in francoskim nagovorom lep šop cvetlic, a isto tako g. dr. Gregorinu za slovenske Sokole. Pri večerji, ki je bila uprav kneževska, pel je izboren kvartet. Od Slovencev so bili razun g. dr. Gregorina povabljeni Andrej Gabršček in dr. Treo. Prisotni so bili tudi gg. dr. Pollipny in dr. Scheiner z gospema. Govorjenih je bilo več zdravljic. Za Slovence govoril je dr. Treo iz Postojne, naglašaje, kako so si Čehi znali pridobiti simpatije mogočnega, bogatega in izobraženega naroda francoskega, za kar jim moramo biti hvaležni tudi mi Jugoslovani, ker smatramo za svoje vse pridobitve Čehov. Prijateljstvo francosko-češko naj se razširi toraj v prijateljstvo francosko-slovansko, na katero nazdravlja.

Živahna zabava trajala je preko 2. ure popolnoma ter so vsi gostje nesli se sabo prijeten spomin iz gostoljubne hiše brata Antonina Chmela, požrtvovalnega pospešitelja Sokolstva v Pragi, ki na lastne troske ustanovil izborni sokolsko godbo.

Končaje s tem svoje poročilo ne moremo si kaj, da ne pozovemo slovensko Sokolstvo, da si vzame za izgled češko Sokolstvo, v katerem je uživeteljna ideja bratstva, samozvesti in domoljubja. Tudi slovensko Sokolstvo naj hodi pot, katero mu pokazuje češko Sokolstvo ter naj se trdno, organizuje, ako hoče doseči mej narodom in za narod take vspehe, kakor ono. Pravi demokratiški duh, ki navdaja češke Sokole, in ki jih je dovel do stopinje, katero zavzemajo danes, naj bi se tudi pri nas udomačil.

V slavnostnem sprevedu videli smo advokata poleg delavca, trgovskega pomočnika poleg državnega poslanca, a vse prešinjene jedno jedino mislijo!

Sokolski spreved bil je pravi triumfalni pohod in pregledba češke demokracije. Red, kateri je vladal v masah, bil je nasledek narodne discipline, katero sta vzdrževala le ljubezen do stvari in podrejevanje osebnih želja in nazorov vrhovnemu cilju — vseskupnemu narodnemu napredku.

Tako bodi i pri nas, ako hočemo postati vredni starejših naših čeških bratov Sokolov.

Na resno in možko delo toraj slovensko Sokolstvo! Čaka te še ogromna naloga, katero moraš in moreš izvršiti, ako le — hočeš!

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

99

(Dalje.)

XVI.

Hrvatje dobili so bana. Nadvojvoda Ernest se je bil težko odločil, da povrne kraljevini staro to čast, misleči, da je že došel čas, ko bi mogel deželi zavladati general, kateri da priseže le kralju a ne tudi narodu. No, dasi je stanove žgalo do nohtov vsled težke turške sile, vendar niso pozabili starih svojih pravic. A modri dvornik Drašković sklonil je svojega gospodarja, da je dal Hrvatski glavarja po starem običaju, dajši: „da se mora banom postaviti človek udan, ubogljiv, kateri ne boje drugo, nego vršil voljo prejasnega principa.“ Zajedno počel je po kraljevini glas, da je banom kraljevin Dalmacije, Hrvatske in Slavonije postal velemožni gospod baron Krsto Ungnad od Sonneka in Celja, general in komornik njegove cesarske in kraljevske svetlosti. Ljudje so se temu zelo čudili. Za Ungnada je bil malokdo čul, o njem baš nihče ni mislil, a v Hrvatskej se niti ni znalo, kakšen je to človek. Po pokoljenju svojem bil je Štajerec, lovek tuje krvi, ni se bilo torej bati, da

Radi dogodkov povodom volitev volilnih mož v Istri.

Interpelacija posl. Spinčića, dra. Laginja in tovarišev v seji poslanske zbornice dne 14. junija 1895. (Dalje.)

Kaj sledi iz vsega že povedanega?

Iz povedanega glede volitev volilnih mož v Vižnadi, Oprtlju, Vrsarju in Poreču sledi:

da so bile volilne liste sestavljene jednostranski, nepravdo in nezakonito; da iz istih, kakor se dozdeva, ni bilo izključenih vsaj nekoliko veloposestnikov in meščanov;

da se strani hrvatskih volilcev ni bilo moglo popraviti istih, ker niso dovolili ni pri občinskem uradu ni pri c. k. okrajnem glavarstvu, da bi se prepisale, ter se je izrazilo menenje, da istih ni smeti popravljati ter se je natančno držati nespremenjenih volilnih listin zadnje občinske volitve;

da je bilo nekoliko italijanskih volilcev vendar le neposredno pred volitvijo vpisanih v volilne liste;

da nekaterih tudi onih hrvatskih volilcev, ki so bili vpisani v volilne liste, niso mogli vršiti volilne pravice, ker so jim povabila kakor navadno, dostavili ali prepoznali ali pa jim jih sploh niso dostavili, ali pa, ker so ponarjali imena v volilnih listah, ali na povabilih in v volilnih listah, in so to ponarejenje porabili kot vzrok za izključenje od glasovanja oni, ki so to ponarejenje zagrešili;

da glasom uradnega razglasenja nikdo ni smel priti k volitvi, ako ni imel povabila; da je osebam hrvatske stranke bilo prepovedano priti v volilni lokal, in celo volilec, da niso smeli ostati v selu in občevati med seboj, dočim so osebe italijanske stranke brez zadržka prihajale na kraj volitve in so dobivale povabila od prebivalcev iz mesta,

da med volilnim činom nikdo od hrvatske stranke, ni volilec ni nevolilec, ni smel ostati v volilnem lokalu, da so bile komisije sestavljene od samih italijanskih strankarjev — izvzemši jednega člana v Oprtlju — in da volilni komisarji niso mogli konstatovati identitete oseb, tudi če so hoteli;

da so kot predsedniki volilnim komisijam, sestavljenim iz župana, in občin. svet., poslovali županje, dočim so v občinah puljskega okraja kot taki poslovali volilni komisarji, kojim pristoji vodstvo volitev po §. 30 deželnega volilnega reda za Primorsko, in dočim se je jedno okrajno glavarstvo izjavilo, da mora volilna komisija obstati le iz župana in volilnega komisarja.

da so se hrvatski volilci popolnoma neopravičeno in nezakonito izključali od glasovanja — radi pakaenja njih imen v volilnih listah in na povabilih, kar vendar ni zavisno od njih samih; radi kazni ali preiskovalnih zaporov, dogodivših se že pred 30 leti; ker niso došli sorodniki, ki se umrli že pred desetimi ali več leti; pri trdkih zato, ker ni na vsacega člana spadal namišljeni minimum visokosti davka, podeljujoči volilno pravo in koji minimum tudi ni bilo pravo napovedan v primeri z italijanskimi volilci;

da so se pa na drugi strani povsem ne-

njegovo srce vsplamti za staro hrvatsko pravo. No, Ungnadi imeli so svoja posestva tudi tostran Sotle že od davnih časov, bili so tudi inartikulirani. Hrvatje torej niso mogli reči, da jim se po formi vsiljuje tujec banom. Poleg tega bili so Bakači veliki prijatelji Ungnadovih. Krsto sam ni bil nego vojak — general. Veči del svojega življenja prebil je izven Hrvatske, na konju ali pod šatorom. Ne brigaje se nego za vojaški red in pokorščino, slabo je znal za svobodine in artikule kraljevine, ampak samo za voljo prejasnega principa, a drugega zakona niti ni bilo treba. Bil je i udovec; njegove hčere živele so na Kranjskem pri rodbini, a on je pohajal svet po komandi, napadal in zmikal se, pil in igral na kocke. Leta 1578. bil je poveljnik cesarske posadke v Jegru. Tu je sedel in se dolgočasil lové ribe in kljunjače. Čudno so gledali Hrvatje, začuši, kakšen ban jim je namenjen, še čudnejše gledal je Ungnad sam, kajti niti v snu ni se bil nadejal takšni časti. Zapustil je torej kocke in vino, kljunjače in ribe ter odšel veselo proti Hrvatski. Hrvatje pa so rekli hvala Bogu, ne vprašavši kakšen je, ampak samo da je ban.

(Dalje prih.)

opravičeno in nezakonito dopuščale k glasovanju osebe, pripadajoče k italijanski stranki, posamični člani trdili, ne da bi bili navzoči drugi člani, za volitev neopravičeni sin za opravičenega in povabljenega očeta, nedorasti, celo 16letni mladeniči, mož za ženo, druge poljubne osebe mesto poklicanih volilcev, v mestu bivajoči volilci in nevolilci, posamične osebe, volilci in tudi nevolilci, po dvakrat in trikrat, taki, ki posedujejo premalo ali pa ničesar, taki, ki so bili pred kratkim kaznovani radi tatvine, drugi volilni dan taki, ki so bili poklicani za prvi dan, taki, ki neposredno pred volitvijo niso bili vpisani v volilne liste;

da se je grdo postopalo s hrvatskimi volilci in da se jim niso v njih jeziku prečitale ona zakonska določila, koja je prečitati pred glasovanjem.

Vse to priča zadostno, da so Italijani imeli svobodno roko pri prvotnih volitvah za volitev poslanca v aprilu 1895 v okraju Poreškem. Vse pritožbe pri različnih c. kr. oblastih niso nič pomagale; nekoje odredbe c. kr. namestništva radi prepisovanja volilnih list došle so prepozno. Vzlic temu, da volilne liste niso bile prav sestavljene in vzlic postopanju pri oddajanju glasov, je okrajni predstojnik potrdil zakonitost volilnega čina volilnih mož v vseh štrih omenjenih občinah, češ, da je še vedno našel večino glasov za italijansko listo in nikakih bistvenih pogrškov v dotičnih volilnih spisih.

Reševaje pritožbo glede volitve v Oprtlju je n. pr. našel, da sta dva za italijansko listo oddana glasa neveljavna ter da je bil jeden hrvatski volilec nezakonito odklonjen od glasovanja. Da se je pripustilo pet italijanskih volilcev (Pritožba A 1, 2, 3, 4, 5) in da se je odklonil jeden hrvatski volilec (Pritožba B 6) opravičeval je s tem, da se je bilo držati volilnih list, ki pa niso bile prave in jih ni bilo moči popraviti, ker niso bili dovoljeni upogledi, prepis istih in reklama. O volilcu (Pritožba A 7) se ne oporeka, da ni bil pri občinskih volitvah v prvem ali drugem volilnem razredu. Volilca pod A 8 imenuje rešitev Skutič namesto Škrljč (Scherlich).

O volilcu pod A 10 ni rečeno ničesar. In na ta ali sličen način je našel v občini Oprtaljski dva in pol, v Vrsarju štiri in pol, v Poreču tri glase večine za italijansko listo. Ako poštujemo le okolnost, da je bila po dovršenem glasovanju označena večina za italijansko listo v Oprtlju z 8, v Vrsarju s 23, v Poreču s 50 glasovi, moramo priti do zaključka, da so se pri dotičnih volilnih činih delali tudi bistveni pogrški, in bi tudi jeden bistveni pogršek, tudi brez ozira na številu glasov, zadoščal, da se ne le ne potrdi zakonitost volilnega čina, ampak da se uvede sodno postopanje proti vsem onim, ki so kršili zakonite določbe.

(Konec prih.)

Politiške vesti.

V Trstu, dne 2. julija 1895.

Državni zbor. Dovršeno je: v včerajšnji svoji seji je poslanska zbornica z veliko večino vsprejela ves proračun in finančni zakon. Celjske vsprejemale so torej pod varno streho, vzlic vsem grožnjam in demonstracijam nemških liberalcev in nacionalcov. Takega izida je bilo sicer pričakovati, vendar pa je gotovo, da se ob tej vesti polasti čut zadoščenja vseh nemških narodov, ko je očevidno dognan dokaz, da so za vedno minoli oni časi, ko je nemški fanatizem kar diktilar svojo voljo v državi naši. Nemški srditeži so se to pot temeljito zaračunali: hoteli so prav ob celjskem vprašanju pokazati svojo moč, v resnici pa so pokazali svojo najšibkejšo stran, namreč: da niti med seboj niso jedini. Proti proračunu so glasovali le štajerski poslanci, antisemitje in nemški nacionanci, vse drugo je glasovalo za proračun. Ali nismo rekli že nedavno, da nemška levica je v tako žalostnem položaju, da kot taka niti ni zmožna za skupno opozicijo? A gotovo je, da nemški nacionanci sedaj uprizoré divjo gonjo na liberalce, proglašivši iste kot izdajice. Mi seveda nimamo ničesar proti temu, ako se gospoda prično klati med seboj.

Med najnovejšimi vestmi v današnjem zjutranjem izdanju smo že povedali, da je posl. Gessmann včeraj hudo napal justično upravo in zlasti se je bavil z odnošaji pri okrožnem sodišču v Gorici. Vodja pravosod-

nega ministerstva je odgovoril na očitanje, da se neki višji uradnik med uradnimi urami bavi s privatnimi posli, da je dotična preiskava dognala, da je to govoričenje popolnoma neosnovano.

Kar pa se dostaje trditve, da odvetniki svobodno zahajajo v posvetovalnico protinikov, uvesti hoče strogo preiskavo. Sicer pa bi prosil govornik posl. Gessmanna, da ne bi si dovoljeval takih trditve, kakor da uživajo židovski odvetniki posebne svobodine ter da so uradniki okrožnega sodišča v Gorici irredentovskega mišljenja.

Glede na uradniško vprašanje zatrdil je voditelj pravosodnega ministerstva, da se je že mnogo storilo v tem pogledu in se stori še, da se pomnože mesta ter da jih bode več promaknjenih na višja mesta.

Važnih izjav je podal zastopnik vlade na prakso pri zaplenjevanju časopisov. Povedal je, da je prejšnji pravosodni minister že dne 17. junija izdal naredbo do državnih pravdnistev, da je novine pleniti le tedaj, kadar je dovolj vzroka tudi za osebno proganjanje. S tem je ustrezno stari želji novinstva. Slednjič je govornik izrekel v imenu vlade zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da se je dognal civilni pravdni red.

Zatem je bilo glasovanje o proračunu in finančnem zakonu. O izidu govorimo že gori. Zanimivo je le, kako je dr. Lueger v imenu antisemitov utemeljil glasovanje proti proračunu. Skliceval se je namreč na Celje in na predstoječa pogajanja z Ogersko, koje vprašanje bi mogla uspešno rešiti le zbornica, izidša iz ognja novih volitev.

Koncem se je poslanec dr. Lueger predlagal da je pozvati vlado, naj že jutri predloži novelo k obrtnemu zakonu. Ker se je pa voditelj trgovskega ministerstva odločno upri temu predlogu, zavrgla ga je zbornica z veliko večino.

Deželni zbori. Deželni zbor Kranjski se snide dne 24. t. m. — Deželna zbornica Goriški in Tirolski pa sta razpuščena — tako poročajo danes z Dunaja —, da se bodo mogle volitve vršiti že v mesecu septembru. — Za volitve v deželni zbor Dalmatinski so določeni dnevi 7., 10. in 12. septembra.

K napadu na Stambulova. Dopisnik Londonskega „Times“ se je v bolnišnici v Sredcu razgovarjal s slugo Stambulova. Le ta ima na glavi mnogo težkih ran, katere mu je prizadel policijski nadzornik Morsov. V ostalem je povedal sluga že znane podrobnosti napada, katere baje zelo kompromitirajo Morsova, dasi on trdi, da je navajal na slugo, ker je mislil, da je isti napadel Stambulova. — Nadalje poročajo iz Sredca dne 18. t. m.: Po atentatu na Stambulova je navstala tu strašna zmešnjava. Policija zapira ljudi kar tje v jeden dan, kakor nanese slučaj; oblasti odredjujejo in zopet opozivljajo svoje odredbe. V 24 urah so zaprli nič manj nego tri in sedemdeset oseb, med njimi nekega profesorja, ki se je mirno sprehajal in nekega Francoza, ki si je prišel baš o kritičnem času ogledat Sredce. Izmed prijetih pa jih je samo 7 še v zaporu, ostale so izpustili. Pripoveduje se, da je policija nekoliko dni pred napadom dobila anonimna pisma, s katerimi se ji je prijavilo, da se pripravljata atentat. No, napadalcev menda še nimajo.

Najnovejše vesti poročajo: Policija je zaprla neko osebo imenom Bone Georgijev, kojega so spoznali razni mimoideci, ko je bežal z mesta, kjer se je izvršil napad. — Georgijev je bil tajnik majorja Panice, kojega je bil dal Stambulov usmrtiti. Že nedavno da je Georgijev pisal Stambulovu, da ga hoče umoriti. Mimo tega so zaprli tudi Makedonca Atanosa in Tufekčijeva. Georgijev da je gotovo morilec.

Knez Ferdinand je baje jako razžaljen, ker je obitelj Stambulovega osorno odklonila venec, doposlan od kneza. Vsled tega je knez Ferdinand prepovedal vsemu svojemu dvoru, da se ne sme udeležiti pogreba.

Ustaja v Makedoniji. Glasilo makedonskega komiteja javlja, da je bila dne 9. t. m. resna bitka med ustaši in 5600 Turki. Turki da so zgubili 600 mož ter zbežali. Druga bitka da je bila v okrožju Malhovo. Ustaši so obranili svoje mesto. Te vesti sicer niso potrjene uradno, vendar pa verujejo diplomatski krogi, da je nekaj resnice na istih.

Rusija in Italija sti sosedu v Afriki. Italija ima na vshodni obali Afrike svojo

eritrejsko naselbino, sosedinja tej poslednji, Abisinija, pa išče pokroviteljstva Rusije. Sedaj se muči abisinka deputacija v Peterburgu ter jo odlikujejo povsodi. Ruski listi pišejo o pobratenuju dveh narodov. Italijanom gredo seveda vsi ti dogodki navskriž in italijanski listi dajejo duška svoji jezi s hudimi napadi na Rusijo. „Novoje Vremja“ pa jim odgovarja, da ti napadi ne ostanejo nekažnjeni.

Različne vesti.

Od stolnega kapitla na Krku. Njeg. Vel. cesar imenoval je kanonika stolnega kapitla v Krku, msgr. dr. Frana Volariča, stolnim dekanom istega kapitla, kanonika župnika kolegijalne cerkve v Čresu, Mateja Oršiča in župnika kolegijalne cerkve v Osoru, Matija Zahijo pa kanonikama stolnega kapitla na Krku.

Imenovanja pri financii. C. kr. namestnik v Trstu imenoval je pri tukajšnji finančni deželni blagajni: asistenta Evgena Kavčiča oficijalom, rač. vezbenika Petra Contina asistentom; nadalje so imenovani: rač. oficijal Alfred Gayer revidentom, rač. asistenta Anton Cerkenik in Lorenc Musetich oficijalima ter rač. vezbenika Anton Flego in Ivan Lange asistentoma.

Izlet „Tržaškega Sokola“ v Dolino. Kolikor smemo soditi po došlih nam poročilih, pričakovati je v Dolini krasne veselice, kajti snide se tam do 100 slovenskih pevcev, vršila se bode javna telovadba in prižigali se bodo umetni ognji. Kdor bi se hotel voziti se „Sokoli“, oglašaj naj se jutri v nedeljo do 11. ure predpoludne v pisarni odvetnika dr. Gregorina, ker je na razpolago še nekoliko prostorov. Vsi oni, ki se bodo vozili se „Sokoli“, naprošeni so, da se zberejo v telovadnici 1/3 uri pop.

Občni zbor „Kmetijske in vrtnarske družbe za Trst in okolico“ se bode vršil jutri, v nedeljo, ob 9. uri predpoludne v telovadnici „Tržaškega Sokola“ po že prijavljenem vsporodu. Želeli je, da se naši okoličanski posestniki v velikem številu udeležijo tega zbora, da pokažejo s tem pravo vzajemnost v prizadevanju za koristi svojega v današnjih dneh toli tlačnega kmetkega stanu.

Spinčič contra Luzzatto. Tudi poslanec Vekoslav Spinčič je v seji poslanske zbornice z dne 11. julija 1895 del pod svoj kritični nož krekodilove solze poslanca Luzzatta. Rekel je v svojem govoru, kolega smo naveli deloma v današnjem zjutranjem izdanju:

„Moram — ne morem drugače — odgovoriti pri besedi na to, kar je omenil posl. Luzzatto gledé Trsta. Tožil je, da država ni ničesar storila za Italijane v kulturnem pogledu, da isti nimajo nikakih srednjih šol, zahteval je vseučilišče in učiteljske z italijanskim jezikom, a izjavil je zajedno, da bodo on in tovariši glasovali proti celjski postavki, ker imajo Slovenci itak že preveč!“

Gospoda moja! Kar se dostaje srednjih šol, moram le omeniti, da država tam ne vzdržuje ni italijanskih ni slovenskih srednjih šol. Res pa je, da država vzdržuje nemške, mesto pa italijanske šole, ter da občina, ki skrbi za italijansko prebivalstvo mesta tržaškega, ne skrbi za slovenski del prebivalstva. Ona je torej istotako krivična nasproti Slovincem, kakor država nasproti Italijanom in Slovincem. Gledé učiteljskega v Kopru — in jednako je z ženskimi učiteljiščem v Gorici — postopajo z nami vsemi, Italijani, Hrvati in Slovenci, enakomerno pravično ali nepravično. Gledé učiteljskega ne bi se smel torej gospod tovariš več tožiti, kakor se pritožujemo mi, najmanj pa bi smel reči, da imamo mi preveč. Kajti le tu pri učiteljskem smo enakopravni z Italijani.

Gosp. poslanec je skoraj v isti sapi zahteval vseučilišče za Italijane, rekši, da imajo Slovenci preveč, dasi nimajo v Trstu niti jedne narodne šole. Tak je čut pravičnosti naših sorjakov!

8000 Slovincem v mestu — naglašam to — 8000 Slovincem v mestu, brez predmetij, z okoli 1200 otrok, dolžnih obiskovati šolo, nimajo nijedne šole v svojem materinem jeziku. (Čujte! Čujte!) Iz tega razvidno gospodje, kako potreben je predlog proračunskega odseka tudi gledé Trsta. Ali gospoda Italijani pravijo, da imajo Slovenci šol v okolici tržaški; da, dasi jako malo v primeri z onimi v mestu. Toda jaz vprašam, zakaj je mestna občina tržaška

po okolici zasnovala italijanskih šol ali vspešne, ako že take obstoje v mestu? Ako bi bile te-le tudi potrebne, ako bi namreč v okolici tržaški bilo zalostno število italijanskih šolskih otrok, kar pa ni, potem bi imeli italijanski otroci ravno tako daleč iz okolice v mesto, kakor slovenski otroci iz mesta v okolico, kjer pa so sicer šole prenapolnjene in kjer bi morali zgraditi posebna šolska poslopja za mestne otroke, ako naj bi šlo po volji mestne občine.

Tak je zopet čut pravičnosti naših sorjakov!

In uprav učni upravi moram povedati, da uradna statistika iz leta 1857 izkazuje 52 odstotkov Slovincem in 37 odstotkov Italijanov v Trstu z okolico vred. Dandanes, ljudsko štetje 1890, je 75 odstotkov Italijanov in 25 odstotkov Slovincem. (Čujte! Čujte!)

Noben italijanska vlada ne bi bila toliko storila za poitalijančenje Trsta in okolice, kolikor je storila avstrijska vlada v poslednjih 30 letih. (Čujte! Čujte!)

Gosp. poslanec Rafael Luzzatto, primite se za nos, Ako bi bili molčali, bilo bi bolje za vas.

Mestni svet tržaški je imel sinoč tajno sejo, v kateri je imenoval ali premaknil več občinskih uradnikov in rešil nekatera gospodarsvena vprašanja.

Cirilo-Metodijski dar. Iz Sežane nam pišejo: Kot Cirilo-Metodijski dar darovali so g. Leban v Sežani 1 Kr., ga. Zinka Ribar zopet 1 gld. Po gospiici Ivanki Lozejevi, poverjenici v Tomaju, in Ivanki Benigarjevi pa: prečastiti gosp. Tomšič iz Kazelj 1 gld. Lucija Žiberna 1 Kr., Viktorija Žiberna 1 Kr., Terezija Žvab 1 Kr. Hvala vsem blagim darovalcem!

Ne morem si kaj, da ne bi se tu hvalažno spominjala rodoljubne poverjenice gospiice Lozejeve in gospe Benigarjeve v Tomaju, ki se toli marljivo truditi za našo družbo, toliko pri nabiranju milodarov, kolikor pri nabiranju udov in udinj. Tako nabiranje gotovo ni prijetno, kajti marsikatero grenko treba pogoltniti. Tem večja zasluga gre onim, ki ne obupajo pri takem težavnem delu. Vi pa dragi rojaki, kadar Vam pridejo v hišo take narodne beračice, nikar jih ne žalite! Vedite, da je laglje dati, nego pa prositi. Dajte jim kolikor morete, saj je plemenitim ljudem dolžnost podpirati plemenite stvari.

Vam blagim Slovincem pa bi priporočila, da se ne ustrašite; kolikor več truda in sitnosti, tem večja bode zasluga. Letos potrebuje naša družba še posebno Vašega truda in Vaše brizičnosti.

Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali, od dne 20. jun. t. l.: Obrtno pomožno društvo v Ljubljani 10 gld.; „Slovenski bogoslovci goriskega centralnega semenišča“ 100 gl. pokroviteljine; podružnica za Vuhred-Marnberg 5 gld. udnine; podružnica vipavpavska 3 gld. 30 nvč.; „Zaveza zagorskih Slovincem“ po predsednici Mariji Weinbergerjevi 100 gl.; podružnica v Slov. Bistrici 36 gld.; g. Matilda Šebenikar na Rakeku 6 gl.; podružnica v Brežicah 18 gl.; omizje v Kostanjevici 9 gl. z geslom: „Bog daj slovo Slovincem!“ — vesela družba iz Št. Pavla, Žalca in Griž pri zažiganji Ciril-Metodovega kresa nabranih 6 gld.; mariborski gg. bogoslovci 62 gld.; nabranih 5. julija s prisrčno željo, da naj godovnjaka sv. brata Ciril in Metod „Bogu in domu zvest povsod — Obvarjeta Slovincem rod!“ — Celjski Slovenci kresov preostanek 7 gld. 44 novč.; g. prof. Maks Pleteršnik v Pišecah 5 gld.; posojilnica v Logateci 10 gl.; g. G. Pikel v Postojni 42 gld. 50 nvč.; „Vesela družba v Brezdu“ 6 gl. 50 nvč.; podružnica Cerkno z okrajem 13 gld. 40 nvč.; „Ženska podružnica v Prvačini pri Gorici“ v drugič 100 gld. pokroviteljine; „Slovenska naselbina v Pulji“ 50 gld., kot prvo polovico pokroviteljine; moška podružnica v Krškem 16 gld.; ženska podružnica za Ajdovščino in okolico 50 gl., kot drugo polovico pokroviteljine; č. g. J. Viran v Mokronogu 27 gl. 50 nvč.; g. Fr. Dolenc v Mariboru 18 gl., nabranih od vrlih narodnjakov vsled ugodno rešenega celjskega vprašanja; moška podružnica v Kamniku 43 gl. — Za slovensko šolo v Velikovi ci je darovala: Hranilnica in posojilnica v

Prevaljah 30 gld. — Bog povrni vsem do-brotnikom stotero!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Narodni šoli v Sežani in Komnu izdali sti svoja poročila za šolsko leto 1894-95. Poročilo šole v Sežani prinaša v uvodu članek „Pripravljajte otroke za šolo!“ v katerem je marsikoji uvaževanja vreden migljaj starišem. Potem objavlja poročilo šolske oblasti, šolsko kroniko od minolega leta, učiteljsko osebje (4 učitelji in 2 učiteljici) in slednjič razvrstbo učencev in učenk. Šolo je obiskovalo: I. razred 35 učencev in 27 učenk, II. r. 26 in 25, III. r. 41 in 41, IV. r. 51 in 24, nadaljevalni tečaj pa 14 in 16. Vkupno torej 167 učencev in 133 učenk. Nepopolni vspeh imelo je v vseh oddelkih 44 učenke in 26 učenk.

Ljudska šola v Komnu prinaša v svojem letnem poročilu na uvodnem mestu članek „Telovadba v ljudski šoli“, potem objavlja šolske oblasti, učiteljsko osebje (3 učitelji in 2 učiteljici), šolsko kroniko ter imenik učencev in učenk. V I. razredu bilo je 36 učencev in 30 učenk, v II. r. 27 in 30, v III. r. 68 in 55, v IV. r. 35 in 30, v nadaljevalnem tečaju 15 in 21, skupno torej 181 učencev in 166 učenk. Slabo se je učilo v vseh oddelkih 24 učencev in 17 učenk.

Bratno društvo „Domovina“ v Volčjem gradu vabi k veselici, katero priredi dne 21. julija 1890. na dvorišču g. Josipa Milanča s sledečim sporedom: 1. Nagovor predsednika. 2. „*“ „Pozdra“, pesem. 3. „Hajdukova oporoka“, deklamacija. 4. Gust. Ipavec: „Zvečer“, pesem. 5. „Zmote“, šaloigra s petjem v 3 dejanjih, vzeta iz domačega življenja, spisal J. G. 6. Ig. Hladnik: „Tiho, mirni“, pesem. 7. Igra na harmonij iz „Harmoniumalbum“ Bibl & Stapf. 8. Lisinski: „Plovi, plovi“. 9. „*“ „Slovenska zastava“. — Vse pesmi poje možki zbor iz Komna. Med od-mori se bode igralo na harmonij in kazalo žive slike z umeteljno razsvetljavo. — Začetek ob 5. uri popoldne. — Vstopnina k veselici 20 nvč. za osebo; sedež 20 nvč. — K obilni udeležbi vabi ODBOR.

Rodoljube, ki hodijo „na hlad“ opozarjamo, da je v hiši gospoda Ivana Hribarja v Cerkljah na Gorenjskem na razpolago še jedna soba z dvema posteljama.

Pozrtvovalnost na Krasu. Za Ljubljano in druge po potresu poškodovane kraje na Kranjskem poslale so nadalje nabrane milodare sledeče občine: Dutovlje 30 for. 40 nvč. Berje 5 for. in Zgodnik 65 for. 92 nvč.; skupaj 101 fr. 32 nvč.

Duhovski uradi in občine političnega okraja Sežanskega odposlali so torej dozdej milodarov v gorenojo svrhu potom ces. kr. okrajnega glavarstva v Sežani na c. kr. namestništvo v Trstu v skupnem znesku 1323 fr. 90 novč.

C. kr. okrajno glavarstvo Sežana, dne 16. julija 1895.

Zavarovalnica proti neizgodbam. Dne 15. t. m. vršile so se, kakor že omenjeno, volitve načelstva pri zavarovalnici proti neizgodbam, katere delokrog se razširja na Trst, Primorsko, Kranjsko in Dalmacijo. Zastopniki podvzetnikov so bili izvoljeni: G. A. pl. Gaddum, generalni tajnik tehniškega zavoda; inženir vitez Finetti, podvzetnik in Rudolf Mangold, izdelovalec papirja. Zastopniki zavarovanih pa: inženir Emi Cimadori, tehniški vodja pri nabrežinski vodovodni družbi in Karol Rütting, uradnik pri tiskarni Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani. Namestniki zastopnikov podvzetnikov: Viljem Tönnies, družabnik tvrdke W. Tönnies v Ljubljani; Filip Supancich, stavbarski podvzetnik v Ljubljani in S. D. Modiano, industrijalet v Trstu. Konečno namestniki zastopnikov zavarovanih: Gustav Reininger, nastavnik v arzenalu v Pulju; Fran Kalmus, uradnik tovarne A. Dreise v Ljubljani in Guido Helmpacher, ravnatelj Lloydove tiskarne. — Kakor je razvidno iz tu navedenih imen, niso našli v ta zastopstva po vsem Trstu, Primorski, Kranjskem in po vsej Dalmaciji — niti jednega samega Slovana! Dalmaciji v obče niso postavili nikakršnega zastopnika.

Tržaška posojilnica in hranilnica, registrovana zadruga z omejenim poročtvom. V I. semestru leta 1893. je bilo prometa: dohodkov for. 24.786 81, stroškov for. 24.759 14, skupaj for. 49.545 95. V I. semestru leta 1894. je bilo prometa: dohodki for. 58.563 15, stroškov for. 56.889 86, skupaj for. 115.446 01. V I. semestru leta 1895. je bilo prometa: dohodkov for. 82.744 56, stroškov for. 82.041 17. Skupaj

for. 164.785 73. Iz teh števk je razvidno, kako vrlo napreduje ta naš denarni zavod.

Statistika tržaška. V tednu od 7. do 13. t. m. rodilo se je v tržaški občini 89 otrok (50 možkih in 39 ženskih); razun teh je bilo 5 mrtvorojenih. Umrlo je 74 oseb (37 možkih in ravno toliko ženskih). V razmerju na število prebivalstva pride 23-93 mrličev na vsakih 1000 dnš. — Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 1 slučaj osepnic, 1 sl. škrlatice, 5 sl. davice, 3 sl. ošpic, 2 sl. jetike, 6 slučajev vnetja soplkih organov, 1 slučaj kapi.

Nezgoda. Včeraj zjutraj je delal 31letni težak Josip Piščanc, stanujoč na takozvani Skala santa hšt. 70, na parniku „Kalmus Kyrali“, zasidranem v novem pristanišču. V tem se je neprevidno približal verigi škripca, katere ga je prijala za obleko in treščila v morje. Siromak je o padu telebnil z levo ramo ob breg. Tovariši so Piščanca urno izlekli iz vode ter pozvali zdravnika. Le-ta je konstatoval, da si je težak o padu zlomil levo ključnico. Poslal ga je v bolnišnico.

Pobeg iz bolnišnice. Kakor smo omenili v današnjem zjutranjem izdanju našega lista med policijskimi vestmi, išče cigana Majerja (Helda) Goriško sodišče, ker je bil pobeg iz kaznilnice v Gradiški. Majer je razun tega tudi na sumu, da je pred nekoliko meseci elomil v neko letovišče blizu Gorice in tam ukradel raznih predmetov. Kakor znano, je bil cigan Majer v mestni bolnišnici, da si ozdravi rane, katere so mu naklonili njegovi tovariši povodom „ciganske bitke“. Včeraj zjutraj se pred solnčnim vzhodom podal se je Majer stranišče, ležeče v pritličju bolnišnice proti ulici Pietà. Tam ga seveda nihče ni nadzoroval. Cigan je vporabil ugodno priliko, potrgal si obveze, skočil raz okno na ulico in utekel. Odnesele je s seboj bolnišniško perilo, katero je imel na sebi. Zviti cigan je seveda znal, kaj ga pričakuje ko ozdravi. Policija ga mrljivo zasleduje, poleg njega pa še dva druga cigana, ki sta se udeležila pretepa.

Zblaznel. Včeraj popoldne je 45letni Gozda Bogdanovics iz Arada, stanujoči v ulici Pescheria hšt. 9, zblaznel, ter razbil vse, kar mu je prišlo pod roke. Mož je že večkrat pokazal, da v njegovi glavi ni vse v redu. Pozvali so Trevesa, ki je siromaka spravil v bolnišnico.

Sodnijsko. Včeraj vršila se je pred tukajšnjim deželnim sodiščem razprava proti 40 letni zasebnici Karioti Desquero iz Spleta, obtoženi goljufije. Desquero je namreč mešetarila za zasebnico Marijo Ciona, katere je posejevala denar potrebnim dušam, seveda proti visokim obrestim. Pri tem poslovanju je Desquero ponaredila tri menjice. Ravnala je namreč tako, da je z denarjem, katerega ji je dajala Ciona za nova posojila, plačevala prejšnje dolgove in obresti. Na ta način poravnala je vse dolgove, izvzemši 55 gld. Opomniti je treba, da Ciona nikdar ni prišla v dotiko s svojimi dolžniki, ampak da je občevala z njimi izključno le s posredovanjem Desquerove. Sodišče jo je spoznalo krivo in jo obsodilo na šest tednov ječe. Branitelj obsojene prijavil je ničevno pritožbo proti obsodbi.

Policijsko. Organi S. Ivan-Vrlejskega komisarijata so zaprli 70letnega čevljarja Josipa Ipavca iz Rončine, okraja Goriškega, zaradi prosjačenja; 32letno slepo Heleno Martinčič iz Bribila, okraja Ogulinskega in njo 10letno spremljevalko Lucijo Velarčič, zaradi prosjačenja; 17letnega mornarja Huga B. iz Trsta, stanujočega v ulici Cologna hšt. 14 in njegovega 17letnega tovariša Ivana C. iz Trsta, zaradi postopanja. Ta dva mladeniča znala sta se izpričati v toliko, da ju je komisariat stavil na svobodo. — Po noči na 18. t. m. vtihotapili so se nepoznani tatovi v kampanjo št. 104 na Kolonji ter odnesli 11 kokošij, vrednih 13 gld.

Najnovejše vesti.

Dunaj 20. Poslanska zbornica je rešila vse predloge v olajšanje bde in druge predloge. Zastopniki vlade so odgovarjali na razne interpelacije. Grof Hohenwart se je zahvalil baronu Chlumetzemu v imenu poslancev.

Dunaj 20. Poslanska zbornica je vsprejela finančni zakon za leto 1895. v tretjem branju. Za so glasovali konservativci Slovinci, Južni Tirolci, klub levega centra in več del nemške levice. Proti Mladočehi, nemški nacionalci, krščanski socialisti, več divjakov in nekoliko členov nemške levice.

Praga. Tu sem dospeli Bolgari, 185 po številu pod vodstvom predsednika sobranju, Ta-

eva, obiskali so popoldne razstavo. V sprejel jih je predsednik razstave g. Lažansky. Geste pozdravljajo povsod navdušeno.

Sredec 19. „Agence Balcanique“ pravi, da so izmišljene vse govornice, glasom katerih se širi v Bolgariji prepričanje, da se princ Ferdinand ne more povrniti v Bolgarsko, da skoro odstopi isti ter da bode proglašen mali princ Boris pod ruskim regentstvom. Bolgarska ni bila še nikdar tako mirna in javno menenje nikdar manje vznemirjeno, nego je ravno sedaj.

London 19. „Standard“ javlja iz Carigrada, da je bolgarska deputacija izjavila ruskim avtoritetam, da je je naloga delati na to, da bode princ Boris vsprejet v pravoslavno vero in da potem Rusija pošlje svojega zastopnika v Sredec.

Duhcov 20. Poleg Anine jame porušilo se je 18 hiš ter so se pogrezle v zemljo brez sledu. Ponesrečil ni nikdo, ker so opravili čisto izpraznili hiše.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.65-6.67 Pšenica za september 1896 6.55 do 6.57 Oves za jesen 5.65-5.67 Rž za jesen 5.58-5.60 Koruza za juli-avgust 5.90-5.92 za maj-juni 1896 4.76-4.78. Pšenica nova od 75 kil. f. 6.95-7.00 od 72 kil. f. 7.00-7.05, od 80 kil. f. 7.05-7.10 od 87 kil. f. 7.10-7.15, od 92 kil. f. 7.15-7.20. Ječmen 6.95-6.97, prosa 6.56-6.58 rž nova 6.45-6.60. Pšenica: Ponudbe srednje, povpraševanje omejeno. Prodaja 8000 met. st. po stalnih nespremenjenih cenah. Vreme: oblačno.

Praga. Neralizirani sladkor za juli f. 12.90 nova letina 12.45.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred odpošiljatev precej 1.28 50-28 73. Juli sept. f. 28.75-29. Concassé 29. Četvrti 30. V glavah (sodih) 30.25.

Havro. Kava Santos good average za juli 92.55 za november 98.75.

Hamburg. Santos good average za juli 74.75 september 74.75 december 73.50.

Novi York 19. Položaj na ameriških tržiščih se je popolnoma spremenil. V tem tednu je v Novem Yorku poskledila cena rdeči zimski pšenici od 67% na 71% in koruzi od 47% na 50% cts. bushel.

Dunajska borza 20. julija 1896

	včeraj	da es
Državni dolg v papirju	101.80	101.80
„ „ „ v srebru	101.95	101.10
Avstrijska renta v zlatu	123.40	123.50
„ „ „ v kronah	101.20	101.10
Kreditne akcije	399.75	400.50
London 10 let.	121.55	121.40
Napoleoni	9.64	9.63 1/2
20 mark	11.83	11.87
100 italj. lir	46. —	46. —

Tržne cene

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.) Domači pridelki.

Proizv.	K.	100 K.	Cena od for. do for.
Pšol: Koka	100 K.	—	—
Mandoloni	—	—	—
svetlorudeči	—	—	—
temnorudeči	—	—	—
kanarček	—	—	—
bohinjski	—	—	—
beli veliki	—	—	—
„ mali	—	11.50	11.75
zeleni, dolgi	—	—	—
„ okrogli	—	—	—
mešani hrvaški	—	7.50	7.75
„ stajerski	—	—	—
Maslo fino stajersko	—	78. —	80. —
Ječmen št. 10	—	9.50	9.75
„ 9	—	10.50	10.75
„ 8	—	11.25	11.50
Zelje kranjsko	—	—	—
Repa	—	—	—
Krompir, stajerski	—	—	—
Proso kranjsko	—	9.50	10. —
Leča, kranjska	—	—	—
Špeh ogerski	—	58. —	59. —
Mast ogerska	—	59. —	60. —
Kava Moca	100 K.	190. —	192. —
Ceylon Plant. flua	—	182. —	184. —
„ Pari	—	189. —	191. —
Java Malang	—	160. —	162. —
Portorico	—	—	—
Guatemala	—	157. —	158. —
Sau Domingo	—	157. —	158. —
Malabar Plant.	—	—	—
„ native	—	—	—
Laguayra Plant.	—	169. —	171. —
„ native	—	—	—
Santos najfiniji	—	152. —	153. —
„ srednje fini	—	148. —	149. —
„ srednji	—	144. —	145. —
„ ordinar	—	139. —	141. —
Rio oprani	—	—	—
„ najfiniji	—	152. —	154. —
„ srednji	—	144. —	145. —
Sladkor Centrifugal I. vrste	100 K.	28.75	29. —
Concassé	—	29.50	—
„ v glavah	—	30.50	—
„ razkosani	—	30.50	—
Riz italijanski fini	—	19.75	20.25
„ srednji	—	18.50	19. —
Japan fini AAA	—	15.75	—
„ srednji	—	15. —	—
Rangoon extra	—	13. —	—
„ I.	—	11. —	—
„ II.	—	9. —	—
Petroleji ruski v sodih	—	29.50	—
„ v zabojih od 29 kil.	—	6.30	—
Olje italijansko najfiniji	100 K.	63. —	—
„ srednjelbno	—	58. —	—
„ bombažno, amerik.	—	30. —	32. —
„ dalmatinsko	—	32. —	34. —
Limeni Mesinski	zaboj	9. —	10. —
Pomaranče	—	—	—
Mandeljni Dalmatinski	100 K.	64. —	66. —
„ Pari	—	72. —	74. —
Finjoli	—	—	—
Rešici Dalmatinski	—	—	—
„ Poljski	—	9. —	9.50
„ Poljske	—	—	—
„ Grške v reučih	—	15. —	15.25
Sutarine	—	30. —	40. —
Van-perli	100 K.	24. —	25. —
„ C b to	—	28. —	34. —
Polenovke srednje velikosti	—	43. —	44. —
„ velike	—	—	—
„ male	—	45. —	46. —
Slaniki v velikih sodih	—	—	—
„ v 1/2	—	—	—

Trgovina.

Moka in orobi. Moka. Tržišče se v tem tednu ni prav nič popravilo. Mlačnost je občutiti bolj in bolj, kupčije je le toliko, kolikor jo je treba prav na drobno za splošni konsum. — Razni mlini so znižali svoje cene za 20 do 30 nč.

Otrobi. Mlin Walz je prodal zopet nekoliko vagonov svojega izdelka, toda po povišani ceni f. 3.18 loko Pešta, ali f. 4.10 loko železnica Trst. — Izdelek mline Mühler & Bäcker ponujali so po f. 4.25 loko železnica Trst, ne znamo pa, da-li je bilo kaj kupčije. — Ecnomo je prodajal svoj izdelek po f. 4.20, niže ogerske marke pa so ponujali po 3.92 loko železnica Trst. — Levantinski so nespremenjeni. Tržišče se je zaključilo mirno.

Drobni otrobi. Bilo je razne kupčije z levantinskimi po f. 4. — do 4.60 z vrečo vred. Cene so se ravnale po tem, kakšna je bila vrst, koliko je bilo blaga kupljenega in kedaj se ima oddati. Tržišče se je zaključilo z dobro nadejo.

Goved. V tednu od 11. do 17. t. m. prodali so v Trstu 53 krav klavne živine po nepoznani ceni.

Seno in slama. Ceno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.30, II vr. po f. 2.20 slama I. vr. po f. 3.05. in II vr. po f. 2.40 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 84 do 86 nč., v partijah od 30 do 50 kg. po 82 do 84 nč., furiansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po 98 nč. do f. 1. — in v partijah od 30 do 50 kg. po 96 do 98 nč. kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1.04 do f. 1.06 kilogram.

Jajca na debelo po f. 2.40 do 2.60 sto komadov.

Kokoši po f. 1. — do f. 1.30 komad piščeta po f. 1.10 do f. 1.60 par.

Krompir, navadni, na debelo po 3.50 do 4.50 kvintal. „R. M.“

Znana domača gostilna

„AL CASTELLO DI DORNBERG“

v TRSTU,

v ulici Farneto št. 11

v kateri se točijo le pristna vipav-
ska vina in sveže pivo, pri-
poroča se sl. občinstvu z mesta in z dežele.
Sladki riesling po 52 nč.,
belo in črno vino, liter po 40 nč.
Pivo po 32 nč.; v steklenicah po 20 nč.
Vino na dom od 5 litrov in več po 4 nč. cenije.
Kuhinja je preskrbljena s tečnimi jedli. Cene
so primerno nizke. Fran Rjavec.

Franjo Wutscher in dr.

Piazza S. Catterina 2, I. nad.

Sobno opravilo in manufakturno blago, zrcala, podobe, žepne ure in navijačnice na 8 in 15 dni.

Za gotovo plačilo in na obroke.

Angelja Capellan-a

podvzetje mrtvaških sprovodov,

piazza della Legna št. 2, palača Tonello — za-
loga ulica Settefontane 21 A — Telefono N. 121.

Prezvimlje vsakovrstne prenosne mrtvih v
mestu in zunaj. Velika zaloga kovinskih krat
za mrtvaške sprovode, kakor tudi lesenih od
gld. 4.50 za odrasle. Prodaja na debelo in
drobno porcelanske vaze, jagode vezane na
medeni žici, umetno cvetje, trakovice x napisi.
Ima v zalogi cvetja vsakovrstnega za poroke,
plesove, palme in cerkvene posodje, vse to la-
st in izdelek. Zaloga voščenih sveč, stearink
prve vrste in oprave za otročije.

Alfonso Danese v Trstu

TOVARNA MILA (žajfe)

Via della Fabbrica št. 7

priloga kot posebnost svoje milo

za perilo.

Odpošilja se izven Trsta v omotih od 25 kg. naprej.

Dobroznana gostilna

ANTONA VODOPIVCA

(po domače „pri Prvačkoveu“)

v Trstu,

ulica Solitario št. 12

toči kolikor v gostilni, tolikor pri veselih v
sekoliki telovadnici, vedno le pristna vipavska,
Prvačka in kranjska bela in črna vina. —
Sladki riesling v steklenicah, in modro fran-
kinjo, vsaka steklenica drži 1 liter in velja
60 nč. — Postrežba je poštena, cena zmerna.
Kuhinja je preskrbljena s tečnimi, toplimi in
mrzlimi jedli.

Priloga se rojakom v Trstu in z dežele.
Toči vino tudi rojakom 4 nč. cenije,
ako se odnese najmanj 5 litrov.

JAKOB STRUKELJ - TRST

Via Caserma št. 16 obhod piazza della Caserma.

(najprej veliki spalnici),
prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsako-
vrstna angleška

kolesa (bicykle)

Znastopstvo koles „Adler“ iz tovarne H.
Kleyer Frankfurt in „Viktoria Cycle
Works“ Wolverhampton Angleško.

Kolesa „Adler“ so svetovno znana in se ra-
bijo v nemški vojski.

Jamči se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Bratje Ribarič,

izdelovalci oglja v sv.
Potru, pripravajo svoje
zalogo v Trstu: Via Pandares št. 1, Piazza
della Valle 2, via Madonna 2, Piazza
Cordaitoli 2, z ušedom tudi v ulici Torrente
po najnižjih cenah. Oglje I. kakovosti
karbonina, kok, drva na metre itd. Naročbe se spre-
mlejo tudi z dopisnico

Aite & Zadnik-Trst

Via Nuova na voglu via S. Lazzaro.

priloga: slav. občinstvu v oboj prodajalnico
z manufakturim blagom. V zalogi nahaja se
povsem najnovije blago, toliko za ženske ko-
likor za moške in deca. Veliki izbor platna,
bombaževine, perila, robeev volnenih in svilna-
tih. Velika zaloga vseh potrebnih za šivilje in
krojače. V zalogi nahajajo se nadalje vsakovrstni
trakovi in tudi trakovi slovenskih barv.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Uzenci se pošiljajo na zahtevo franko.

Podpisana si usojava najuljudnejše naznaniti, da
sva prevzela že skozi 30 let obstoječo, slavnemu ob-
činstvu tukaj in v okolici dobro poznano trgovko
G. Olfidie ter se pripravljamo sl. občinstvu, da bi
naju isto blagohotno podpiralo z naročili.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo 12 mesecev; kdor
ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje.

Priloga se za vsako kolo